

I konventionens art. 8 nævnes foruden de planter for hvilke der ifølge den danske lov skal gives en beskyttelse på 18 år (nemlig frugttræer og frugttrægrundstammer samt skovtræer og prydblanker), tillige vinstokke. Dels fordi vinstokke ikke er inddraget under den danske lov og næppe kan antages at blive inddraget, dels for at undgå at nævne enkelte arter i loven, er vinstokke ikke omtalt, men såfremt vinstokke skulle blive inddraget under loven, vil det i analogi med reglerne for træer blive bestemt, at beskyttelsesperioden for nyheder af denne art skal være 18 år.

*Nr. 13.* Den foreslåede affattelse af § 13 afløser nr. 4 af de i paragraffen i den nuværende affattelse indeholdte 4 betingelser for beskyttelsens opretholdelse. Betingelserne nr. 1 og nr. 2 — pligten til at vedligeholde plantenyheden og til på anmodning at godtgøre, at dette sker, og give mulighed for kontrol — foreslås overført til § 16, som stk. 1, nr. 2 og 3. Betingelse nr. 3 — pligten til at stille materiale af plantenyheden til rådighed for almenheden — foreslås ophævet og erstattet af bestemmelser af mindre generel karakter, som nærmere begrundet i de indledende bemærkninger til lovforslaget, afsnit 3 ff.

*Nr. 14.* I den foreslåede nye affattelse af § 14 præciseres forædlerens ret i overensstemmelse med konventionen derhen, at hans forudgående tilladelse er nødvendig til fremstilling af formeringsmateriale i salgssøjemed. Forædlerens ret vedrører formeringsmaterialet, f. eks. stamsæd, stamfrø og — ifølge stk. 1, 2. punktum — hele planter, for så vidt angår ukønnet formeringsmateriale, d.v.s. udsædsvarer og f. eks. træer til udplantning, men ikke de produkter, der fremkommer heraf såsom brødkorn, foderkorn og frugt. Endvidere indebærer forædlerens ret kun, at der kræves tilladelse til at foretage formering, dersom denne tager sigte på salg af formeringsmateriale som sådant. Tilladelse til formering af f. eks. jordbærplanter kræves derfor kun, når formeringen sker med henblik på salg af jordbærplanter, men ikke når den sker i egen bedrift med henblik på produktion og salg af bær. En undtagelse herfra er gjort for så vidt angår produktion af prydblanker og blomster, idet det i § 14, stk. 2, i overensstemmelse med konventionen er bestemt, at formering af sådanne planter med henblik på produktion af afskårne blomster med salg for øje kræver forædlerens tilladelse.

Bestemmelserne i den nye § 14 omfatter i øvrigt ikke den formering, som ikke har erhvervsmæssigt sigte. Den, der foretager formering som „hobby“, skal således ikke have forædlerens tilladelse, der heller ikke kræves ved vederlagsfri overdragelse mellem naboer.

Paragraffen er udformet på grundlag af konventionens art. 5, stk. 1 og 2, medens art. 5, stk. 3, er tilgodeset ved den gældende lovs § 15, som ikke foreslås ændret.

Bestemmelsen i § 14, stk. 3, er optaget til opfyldelse af bestemmelsen i konventionens art. 30, stk. 1, a, og svarer til bestemmelsen i den gamle § 14, stk. 3.

Det bemærkes, at konventionens art. 5, stk. 4, giver mulighed for at udstrække forædlerens ret til det færdige produkt, men at man ikke har fundet grund til at foreslå en sådan udvidelse af forædlerretten.

*Nr. 15.* Overensstemmende med konventionens art. 9, der taler om udbredelse af plantenyheder, foreslås der ved § 15 a, stk. 1, pålagt forædleren pligt til at medvirke til udbredelsen af plantenyheder, således at markedet på rimelige vilkår er forsynet med plantemateriale, hvorved forstås f. eks. frø til udsæd og træer til udplantning. Forædleren har ingen pligt til at sikre markedet med færdige produkter såsom brødkorn, foderkorn, malt, frugt og blomster, men den producent af disse varer, der ønsker det, skal have rimelig adgang til at købe plantemateriale af plantenyheden.

Da der til sikring af en offentlig interesse kan være behov for at give tvangslicenser, dels til enkelte personer eller virksomheder (ved en såkaldt individuel tvangslicens) dels til enhver egnet person eller virksomhed (ved en såkaldt generel tvangslicens), er det nødvendigt, at et særligt organ tager sig af disse spørgsmål. Endvidere vil der i tilfælde af uenighed om vilkårene være behov for, at en uvildig instans kan træffe afgørelse om, hvad der må anses for rimeligt.

Bestemmelser om individuelle tvangslicenser indeholdes i § 15 a, stk. 2. Sådanne tvangslicenser kan gives af vilkårsnævnet for plantenyheder, jfr. nedenfor nr. 17, når forædleren ikke har opfyldt sin pligt til at forsyne markedet med materiale af plantenyheden. Ved bedømmelsen heraf skal tages hensyn til, om en offentlig interesse tilsiger, at forædleren bør forpligtes til at lade flere virksomheder medvirke, jfr. nedenfor om § 15 b, men også karakteren af den virksomhed, der ønsker at medvirke, har — som bestemt i § 15 a, stk. 3 — betydning for afgørelsen.

Den, der får tildelt en tvangslicens, er i øvrigt ligestillet med den, der ved privat aftale med forædleren har fået tilladelse til formering og salg.

Generelle tvangslicenser foreslås ved § 15 b givet af landbrugsministeren efter indstilling fra vilkårsnævnet for plantenyheder. Også ved generelle